

PAPER DETAILS

TITLE: TÜRKİYE'DE SU ÜRÜNLERİ BİLGİ SİSTEMİ (SÜBİS)'NE GENEL BİR BAKIS

AUTHORS: Naciye ERDOĞAN SAGLAM,Selcen SOYER

PAGES: 57-82

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/329351>

TÜRKİYE’DE SU ÜRÜNLERİ BİLGİ SİSTEMİ (SÜBİS)’NE GENEL BİR BAKIŞ

Naciye ERDOĞAN SAĞLAM^{1*}, Selcen SOYER²

¹Ordu Üniversitesi, Fatsa Deniz Bilimleri Fakültesi,52400 Fatsa/ORDU

²Ordu İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

(Geliş Tarihi: 15.06.2016; Kabul Tarihi: 23.02.2017)

Özet

Bu çalışmada, Türkiye’de Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SÜBİS)’nin işleyiş ve çalışma prensibi hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Balıkçılık ile ilgili verilerin toplandığı bu sistem, avcılıktan satışa kadar olan süreçte, faaliyetlerin kayıt altına alınması, kontrol edilmesi ve izlenmesi esasına dayanmaktadır. SÜBİS balıkçı gemilerine ilişkin bilgiler ile gemi izleme sisteminden alınan bilgileri içerir.

SÜBİS kapsamındaki bilgiler, karar alma süreçlerinde, balıkçılık yönetiminde karşılaşılan sorunlara en akılcı çözümlerin üretilmesi, kaynakların sürdürülebilirliği ve uygun politikalar oluşturulabilmesine önemli katkılar sağlamaktadır

Anahtar kelimeler: Su ürünleri bilgi sistemi; Balıkçılık; Türkiye

OVERVIEW OF FISHERIES INFORMATION SYSTEM IN TURKEY

Abstract

This study provides information about the functioning and operational principles of the Fisheries Information System (FIS) in Turkey. This system contains fisheries data on catch by species and regions, by fishing methods from the sea until the sales, control and monitoring activities. FIS includes the information received from the fishing vessels and vessel monitoring system.

FIS provides information to the decision-making process for the management of our national fisheries, to solve any problems in the current fisheries, to develop new policies and strategies for the sustainable use of the natural resources.

Key Words: Fisheries Information System; Fisheries; fisheries management: Turkey

*nes-34@hotmail.com

1. GİRİŞ

Türkiye'nin su ürünleri politikası alanında Avrupa Birliği (AB) müktesebatına yasal ve kurumsal uyumunu destekleyen eşleştirme programı adı altında başlatılan proje SÜBİS'in temelini oluşturmaktadır. Eşleştirme programı ile beraber tüm bu amaçları gerçekleştirebilmek için 2006 yılında Türkiye'de 30 adet karaya çıkış noktası belirlenerek teçhizatla donatılmıştır. Buradan karaya çıkan su ürünlerini kontrol etmek ve kayıt altına almak için 2008 yılında SÜBİS yürürlüğe girmiştir (Anonim 2005). SÜBİS’te kullanılan veriler çeşitli kaynaklardan toplanır. Bütün bu veriler, su ürünleri sektörüne yönelik güvenilir, yüksek nitelikli istatistikler elde edilecek şekilde işlenir ve doğrulama işleminden geçirilir.

Deniz Balıkları ve Diğer Deniz Ürünleri Avcılık İstatistikleri aylık ve yıllık olmak üzere yüz yüze görüşme yöntemiyle kıyı şeridindeki 28 ilde derlenmektedir. Ankette büyük balıkçılarda tam sayım, küçük balıkçılarda örnekleme yöntemi kullanılmaktadır. Büyük balıkçı; tekne boyu 10 m ve 10 m'den büyük olan balıkçılar, küçük balıkçı ise tekne boyu 10 m'den küçük olan balıkçılardır.

Tatlısu ve yetiştiricilik istatistikleri ise GTHB elemanları tarafından her yıl düzenli olarak Tarım İl Müdürlüklerine gönderilen tatlı su ve yetiştiricilik anket formları; su ürünleri kooperatifi, su ürünleri müstahsilleri ve yetiştiricilik müteşebbisleri ile görüşülerek derlenen anket formları, illere ve türlere göre düzenlendikten sonra TÜİK’e gönderilmektedir.

Balıkçı filosu özelliklerinin düzenli şekilde kayıt altına alınması balıkçılık kapasitesi ve av gücünün belirlenmesi açısından önemlidir. Yıllık su ürünleri istatistikleri, diğer tüm istatistikler gibi Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından toplanmaktadır (Anonim 2015e).

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma materyalini, GTHB tarafından 2008 yılında kullanıma açılan ve balıkçılık faaliyetlerinin kayıt altına alınmasını sağlayan SÜBİS oluşturmaktadır. Çalışma, Türkiye’de kullanılan SÜBİS’in kuruluşu, alt yapısı, içeriği, veri tabanı, veri giriş modülleri, çalışma esasının incelenmesi ve bu verilerin TÜİK ile bağlantısı gösterilerek yürütülmüştür. Bahsi geçen SÜBİS modülleri ile bağlantılı; BSGM istatistikleri, Tarım İl

Müdürlüğü çalışmaları, SGK istatistikleri, UDHB istatistikleri, FAO yayınları ve araştırma sonuçlarından faydalanılmıştır.

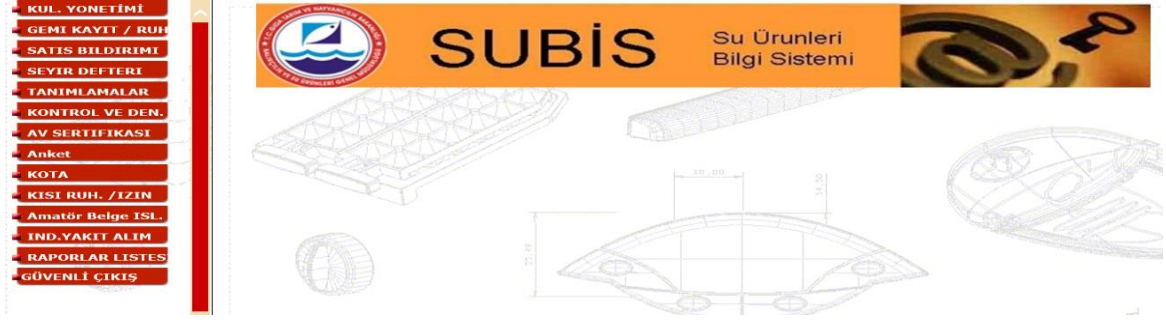
SÜBİS içeriğinde bulunan modüllerin giriş durumları ve veri tabanında toplanan bilgiler BSGM personeli ve Tarım İl Müdürlüğü çalışanlarından alınarak çizelge ve şekillerle açıklanmıştır. Ayrıca BSGM ile ortak çalışma yürüten TÜİK'in SÜBİS'ten elde edilen verileri yayımladığı internet sitesi kullanılarak çizelgelerle açıklanmıştır.

Çalışmada, SÜBİS'in içerdiği modüller; gemi kayıt ruhsat işlemleri, satış bildirimi, seyir defteri, tanımlamalar, kontrol ve denetim kayıtları, av sertifikası kayıtları, anket, kota bilgileri, kişi ruhsat/izin bilgileri, amatör belge işlemleri, indirimli akaryakıt alımı ve raporlama listesi kullanım şekilleri anlatılmıştır (Anonim 2015a).

SÜBİS'in alt yapısı ilişkili kurumların sistemleri ile bağlantılıdır. Örneğin ruhsat tezkeresi girişinde kişilerin ya da kurumların sahiplik bilgileri Mernis sisteminden aktarılmaktadır. SÜBİS'in içerisinde yer alan gemi kayıt güncelleme sistemi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (UDH)'na bağlı Denizcilik Müsteşarlığı sistemiyle karşılaştırma yapılabilmesi için de bir alan bulunmaktadır. Denizcilik Müsteşarlığı sistemi UDHB tarafından kullanılmakta olup balıkçı gemisi indirimli akaryakıt kullanım verilerine UDHB'nin sitesinden ulaşılmıştır (Anonim 2015f). Ayrıca 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunda belirtilen İdari Para Cezaları (İPC) uygulamaları Sahil Güvenlik Komutanlığı (SGK)'nın iş kollarından biridir. SGK resmi sitesinde yayımlanan 2014 yılında uygulanan IPC miktarı SÜBİS kayıtları ile karşılaştırılmıştır (Anonim 2015d).

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Balıkçılık yönetiminde; analiz yapmak, planlamak, karar almak, kaynakları paylaşmak, kaynakların verimliliğinin devamını sağlamak ve diğer balıkçılık hedeflerinin başarılması için, gerektiğinde yaptırım uygulayarak, balıkçılık aktivitelerini yöneten kuralları ve düzenlemeleri uygulamak ve düzene sokmak için yapılan uygulamalar SÜBİS'in temelini oluşturmuştur. Bu nedenle SÜBİS su ürünleri sektöründe kullanılan en güncel bilgi kaynağıdır. Sisteme daha önceden tanımlanmış kullanıcılar, kullanıcı adı ve şifre girişi yaparak sisteme ulaşır. Sisteme giriş yapıldığında ekranın sol tarafında sistemin içeriğine ilişkin alanlar görüntülenmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Su ürünleri bilgi sistemi içeriği

Figure 1. Web site of Fisheries Information System

3.1. Gemi kayıt/Ruhsat Sistemi

Ticari amaçlı avcılıkta bulunan ruhsatlı tekne sahiplerinin alması zorunlu belgelerden biri de gemi ruhsat tezkeresidir (Şekil 2).

Şekil 2. Gemi ruhsat tezkeresi

Figure 2. Vessel registry certificate

2014 yılı BSGM verilerine göre Türkiye’de toplam 18.942 adet ruhsatlı balıkçı teknesinden 15.877 adedi denizde, 3.065 adedi ise içsuda faaliyet göstermektedir. En fazla gemi sayısı 5-7.9 m boy gurubunda dağılım göstermekte ve 67 adet kontrol teknesi bulunmaktadır (Çizelge 1).

Çizelge 1. 2014 yılı balıkçı gemilerinin boy dağılımı (m) (Anonim, 2015c)**Table 1.** Overall length distribution of fishing vessels (m) (Anonymous, 2015c)

Faaliyet Alanı	Boy Grubu (m)									Toplam (Adet)
	0-4,9	5-7,9	8-9,9	10-11,9	12-14,9	15-19,9	20-29,9	30-49,9	50+	
Deniz	794	9.883	2.978	802	435	284	462	233	6	15.877
İçsu	306	2.431	223	30	60	15	0	0	0	3.065
Toplam	1.100	12.314	3.201	832	495	299	462	233	6	18.942

Ayrıca GTHB tarafından 2012 yılında “Balıkçı Gemisini Avcılıktan Çıkaranlara Yapılacak Destekleme Tebliği” yayımlanmıştır. 2013-2015 yılları arasında yapılan geri alımlarla 1.011 adet ruhsatlı balıkçı gemisi filodan çıkartılarak, 138.5 milyon TL ödeme yapılmıştır. Av filosundan çıkarılarak GTHB tarafından geri alınan balıkçı gemilerinden 35’i araştırma ve eğitimlerde kullanılmak üzere, Su Ürünleri Fakültelerine ve Araştırma Kuruluşlarına hibe edildiği kaydedilmiştir (Anonim 2015b).

BSGM tarafından balıkçı gemilerinin kodlandırılmasında boy uzunluğunu esas alınan kodlama sistemi kullanılmaktadır. Yardımcı gemilerdeki kod ise bağlı olduğu ana geminin kod numarasını alacak şekilde verilmektedir.

3.2. Özel Avcılık İzinleri

Tarım İl Müdürlükleri tarafından 2014 yılında 2597 adet tekne sahibine özel avcılık izni verilmiştir. Çizelge 2’de 2011-2012 ve 2012-2013 sezonlarında özel avcılık izni alan tekne sayıları incelendiğinde 2012-2013 sezonunda bir artış olduğu dikkat çekmektedir. Bu artış o dönemdeki artan deniz salyangozu ihracat miktarından kaynaklanmaktadır (Çizelge 2).

Çizelge 2. Özel avcılık izni alan tekne sayısı (adet) (Anonim, 2015a)

Table 2. Number of vessels having fishing license (unit) (Anonymous, 2015a)

İzin Tipi	2011-2012	2012-2013
Ortasu trolü ile avcılık	144	160
Akdeniz'de uluslararası sulara avcılık	115	148
Kılıç avcılığı	144	112
Beyaz kum midyesi istihsalı	40	43
Hamsi avcılığı	305	299
Deniz patlıcanı avcılığı	88	88
Uluslararası sulara böcek ıstakoz avcılığı	14	2
Ege denizinde uluslararası sulara trol avcılığı	177	187
Işıkla avcılık	153	166
Deniz salyangozu istihsalı	294	482
Deniz salyangozu istihsalı (dalma, sepet/tuzak)	386	490
Marmara'da manyatla karides avcılığı	45	48
Marmara'da algarna ile karides avcılığı	349	288
Toplam	2.254	2.513

3.3. Seyir defteri

Karaya çıkış noktasına bağlı 12 m'nin üzerindeki tüm tekneler seyir defteri denilen 75 sayfadan oluşan kayıt defteri bulundurmak zorundadır. Seyir defterinin her sayfası üç nüshadan oluşmaktadır. Seyir defteri doldurulduktan sonra ilk sayfası Tarım İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilecek, ikinci sayfası nakil durumunda kullanılacak, üçüncü sayfası balıkçı gemisinde kalacak şekilde düzenlenmektedir (Şekil 3).

Şekil 3. Seyir defteri sayfa girişi

Figure 3. Vessel registry certificate

3.4. Nakil Belgesi

Denizlerde ve iç sularda avcılık yoluyla elde edilen su ürünlerinin karaya çıkış noktalarından itibaren ilk satışının yapıldığı yere, toptan satış merkezi, su ürünleri hali, soğuk hava deposu ve işleme tesisine naklinde “nakil belgesi” düzenlenmesi zorunludur. Nakil belgesi Tarım İl/İlçe Müdürlükleri tarafından düzenlenir. BSGM nakil belgesi düzenleme yetkisini, Tarım İl/İlçe Müdürlüklerinin yetkisi saklı kalmak şartıyla su ürünleri kooperatif, birlik veya üst birliklerine verebilmektedir. Nakil belgelerinin geçerlilik süresi, belge üzerinde belirtilen nakil saatinden başlamak üzere 24 saattir. 50 kg ve daha az miktardaki su ürünleri için nakil belgesi aranmamaktadır.

İl bazında girişi yapılan nakil belgeleri sisteme aktarıldıktan sonra BSGM sorumlu kişileri tarafından derlenmektedir. Çizelge 3’te 2000-2014 yılları arasında avcılığı yapılan su ürünlerinin üretim miktarları verilmiştir. Çizelge incelendiğinde avcılık miktarında dalgalanma olduğu görülmektedir. Toplam avcılık üretimi 2007 yılında 632.450 ton ile en yüksek seviyededir. 2014 yılında ise toplam avcılık miktarı 302.211 ton ile en düşük seviyededir. Aşırı avcılık ve davranış biçimleri dalgalanma nedenleri arasındadır.

Çizelge 3. Avcılık üretim miktarı (t) (Anonim, 2015c)

Table 3. Marine capture fish production (t) (Anonymous, 2015c)

Yıl	Deniz			İçsu			Genel Toplam
	Balık	Diğer Tür	Toplam	Balık	Diğer Tür	Toplam	
2000	441.634	18.831	460.465	39.474	3.350	42.824	503.289
2001	464.987	19.230	484.217	39.215	4.108	43.323	527.540
2002	493.446	29.298	522.744	39.209	4.729	43.938	566.682
2003	416.126	46.948	463.074	39.873	4.825	44.698	507.772
2004	456.752	48.145	504.897	40.586	4.999	45.585	550.482
2005	334.248	46.133	380.381	42.630	3.485	46.115	426.496
2006	409.945	79.021	488.966	40.990	3.092	44.082	533.048
2007	518.201	70.928	589.129	40.123	3.108	43.321	632.450
2008	395.660	57.453	453.113	38.553	2.458	41.011	494.124
2009	380.636	44.410	425.046	35.604	3.583	39.187	464.233
2010	399.656	46.024	445.680	36.458	3.801	40.259	485.939

2011	432.246	45.412	477.658	34.328	2.769	37.099	514.757
2012	315.637	80.686	396.323	33.787	2.333	36.120	432.443
2013	295.168	43.879	339.047	32.281	2.793	35.074	374.121
2014	231.058	35.019	266.077	39.474	3.350	36.134	302.211

3.5. Kontrol ve Denetim

2014 yılında GTHB tarafından 59.796 denetim yapılmış, 1820 t ürüne el koyulmuştur (Çizelge 4). 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu kapsamında BSGM’ye ve ilgili diğer kurumlara yetki verilmiştir. Doğal kaynakları korumak amacı ile usule uygun avcılık yapmayan balıkçılara İdari Para Cezaları (İPC) uygulanmaktadır. Yapılan kontrol ve denetimler SÜBİS’e kaydedilmektedir. Su Ürünleri Kanunu kapsamında, Sahil Güvenlik Komutanlığı (SGK), Jandarma, Deniz Polisi, Emniyet ve Belediye Zabıtası cezai işlem uygulayabilmektedir (Çizelge 5).

Çizelge 4. BSGM denetim sayısı (adet) (Anonim, 2015c)

Table 4. Number of inspections conducted by the DC Fisheries and Aquaculture (unit) (Anonymous, 2015c)

Denetim Yeri	Denetim Sayısı
Deniz ve İçsu	11.104
Perakende Satış Yeri	22.408
Karaya Çıkış noktası	6.507
Balık halleri	1560
Nakil araçları	13.735
Balıkçı gemileri	1922
Nakil güzergâhı	1634
İşleme tesisleri	490
Depolar	232
Mezat alanı	204
Toplam	59.796

Çizelge 5. 2013-2014 yılında yapılan denetim ve idari para cezası (Anonim, 2015c)

Table 5. Inspections and administrative financial penalties in 2013-2014 (Anonymous, 2015c)

Yıl	Kurum	Denetim Sayısı	El Ürün (t)	Konulan Cezai İşlem Sayısı	İdari Para Cezası (TL)
2013	GTHB	64.713	1.328	1.504	1.502.072
	SGK	27.813	375	5.813	6.400.533
	Toplam	92.526	1.703	7.317	7.902.605
2014	GTHB	59.796	566	1.820	1.634.707
	SGK	20.932	133	3.441	5.554.173
	Toplam	80.728	699	5.261	7.188.880

3.6. Anket

Tarım İl/İlçe Müdürlüklerinde yapılan anket çalışmasının amacı avcılık ve yetiştiricilik çalışmalarının kontrolünü sağlamaktır. Onaylanmış, beklemede olan ve hepsi butonları mevcuttur. Giriş yapılan veri tipi; iç su avcılığı, iç su yetiştiriciliği, deniz balığı avcılığı, deniz yetiştiriciliği ve diğer deniz ürünleri kısımlarından oluşmaktadır. Türkiye genelinde Tarım İl Müdürlükleri tarafından SÜBİS'e girilen il anket listesi verileri bize üç aylık yetiştiricilik-avcılık miktarlarını, tür ve fiyat bazında vermektedir (Şekil 4). Çizelge 7'de avcılık ve yetiştiricilik miktarları deniz ve içsu grubunda incelenmiştir. Günümüzde yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünleri miktarı avcılık yoluyla elde edilen su ürünleri miktarına yaklaşmış bulunmaktadır. Bunun en önemli nedeni, ülkemizdeki su kaynaklarını en iyi şekilde kullanarak arz-talep ilişkisini karşılamak amacıyla, çeşitli türlerde üretimin arttırılmasıdır. Ayrıca yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünlerinin, ihracat yoluyla satışının da su ürünleri oranının artışında büyük rolü bulunmaktadır.

Anket Listesi

Durumu: Onaylandı
Tipi: Hepsi
Ara

Durumu	Yılı	Dönemi	Tipi	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2013	Nisan-Mayıs-Haziran Dönemi	İç Su Avcılığı	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2013	Temmuz-Ağustos-Eylül Dönemi	Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Temmuz-Ağustos-Eylül Dönemi	İç Su Yetistircilik	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Nisan-Mayıs-Haziran Dönemi	İç Su Yetistircilik	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Ekim-Kasım-Aralık Dönemi	İç Su Yetistircilik	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Nisan-Mayıs-Haziran Dönemi	İç Su Avcılığı	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Ekim-Kasım-Aralık Dönemi	İç Su Avcılığı	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Temmuz-Ağustos-Eylül Dönemi	Deniz Balıkları Avcılığı	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Ocak-Şubat-Mart Dönemi	Deniz Yetistircilik	Ses	Yazdır
Onaylanmış	2012	Nisan-Mayıs-Haziran Dönemi	Deniz Yetistircilik	Ses	Yazdır

123456

Sayfa başına kayıt sayısı: 10

Şekil 4. Anket listesi (Anonim, 2015a)

Figure 4. Questionary list (Anonymous, 2015a)

3.7. İndirimli Akaryakıt Alımı

Çizelge 7’de 2013 ve 2014 yılında düzenlenen ÖTV’siz yakıt alım defteri sayısı verilmektedir. Genel av yasağının uygulandığı 15 Nisan – 1 Eylül tarihleri arasındaki dönemde 3/1 Numaralı Tebliğ’in ilgili hükümlerine göre izin alarak avcılık faaliyetinde bulunacak gemiler ile ruhsat kodu (C) ve (D) olan küçük balıkçı gemilerinin indirimli akaryakıt uygulamasından faydalanabilmeleri için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca düzenlenen “Balıkçı Gemileri için Genel Av Yasağı Döneminde Özel Tüketim Vergisi İndirilmiş Yakıt Alım Belgesi” alması zorunludur. (A) veya (B) ruhsat kodlu 12 m’den büyük birincil ve/veya ikincil av aracı trol/gırgır olan balıkçı gemilerinin BSGM izni haricinde (avcılık izin belgesi veya uluslararası sularda avcılık izni alanlar) başka istihsal vasıtaları ile avcılık yapması yasak olduğundan söz konusu gemiler genel av yasağı döneminde küçük balıkçılık faaliyetinde bulunamamaktadır. Bu teknelere yakıt alım belgesi de düzenlenmemektedir.

2014 yılında balıkçı gemisine verilen yakıt miktarı, toplam yakıt desteğinin % 22’sini oluşturmaktadır. 2013-2014 yılında balıkçı teknesine verilen ÖTV’si sıfırlanmış deniz yakıtı değerinin %’si Çizelge 8’de gösterilmektedir. 2013 yılında bir önceki yıla göre % -14’lük bir düşüş olurken, 2014 yılda ise 2013 yılına göre % -4’lük azalma olmuştur.

Türkiye genelinde SÜBİS’e kayıtlı gemilerin raporlar listesi içeriğinde; gemi genel bilgileri, gemi sahibi genel bilgileri ve karaya çıkış noktasına boşaltılan av miktarı

bulunmaktadır (Çizelge 9). SÜBİS'e girişi yapılan bilgilerden Türkiye'de bulunan liman, çekek yeri, barınma yeri vb. verilere ulaşmak mümkündür. 1965 yılında yapılmaya başlayan balıkçı barınakları, her türlü balıkçı teknelerine hizmet vermek maksadı ile mendireklerle korunmuş, yeterli havuz ve geri saha ile barınacak gemilerin manevra yapabilecekleri su alanı ve derinliğe sahip, yükleme, boşaltma, bağlama rıhtımları ile suyu, elektriği, ağ kurtarma sahası, satış yeri, idare binası, ön soğutma ve çekek yeri bulunan, büyüklüğüne ve sağladığı imkanlara göre balıkçı liman, barınma yeri veya çekek yeri olarak adlandırılan kıyı yapılarıdır (Anonim 1996) (Şekil 5, Çizelge 10). Şekil 5'de balıkçılık yapılarının bölgelere göre yüzdesel dağılımı verilmiştir. Marmara ve Doğu Karadeniz bölgelerinin kıyı yapısı bakımından daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Çizelge 6. Yıllar itibarıyla toplam su ürünleri üretimi (t) (Anonim, 2015c)

Table 6. Total fish production by years (t) (Anonymous, 2015c)

Yıllar	Avcılık			Yetiştiricilik			Toplam
	Deniz	İçsu	Toplam	Deniz	İçsu	Toplam	
2000	460.521	42.824	503.345	35.646	43.385	79.031	582.376
2001	484.410	43.323	527.733	29.730	37.514	67.244	594.977
2002	522.744	43.938	566.682	26.868	34.297	61.165	627.847
2003	463.074	44.698	507.772	39.726	40.217	79.943	587.715
2004	504.897	45.585	550.482	49.895	44.115	94.010	644.492
2005	380.381	46.115	426.496	69.673	48.604	118.277	544.773
2006	488.966	44.082	533.048	72.249	56.694	128.943	661.991
2007	589.129	43.321	632.450	80.840	59.033	139.873	772.323
2008	453.113	41.011	494.124	85.629	66.557	152.186	646.310
2009	425.275	39.187	464.462	82.481	76.248	158.729	623.191
2010	445.680	40.259	485.939	88.573	78.568	167.141	653.080
2011	477.658	37.097	514.755	88.344	100.446	188.790	703.545
2012	396.322	36.120	432.442	100.853	111.557	212.410	644.852
2013	339.047	35.074	374.121	110.375	123.019	233.394	607.515
2014	266.078	36.134	302.212	126.894	108.239	235.133	537.345

Çizelge 7. Yıllar itibarıyla düzenlenen ÖTV’siz yakıt alım defteri (adet) (Anonim, 2015f)**Table 7. Number of tax free fuel registry log boks by years (unit) (Anonymous, 2015f)**

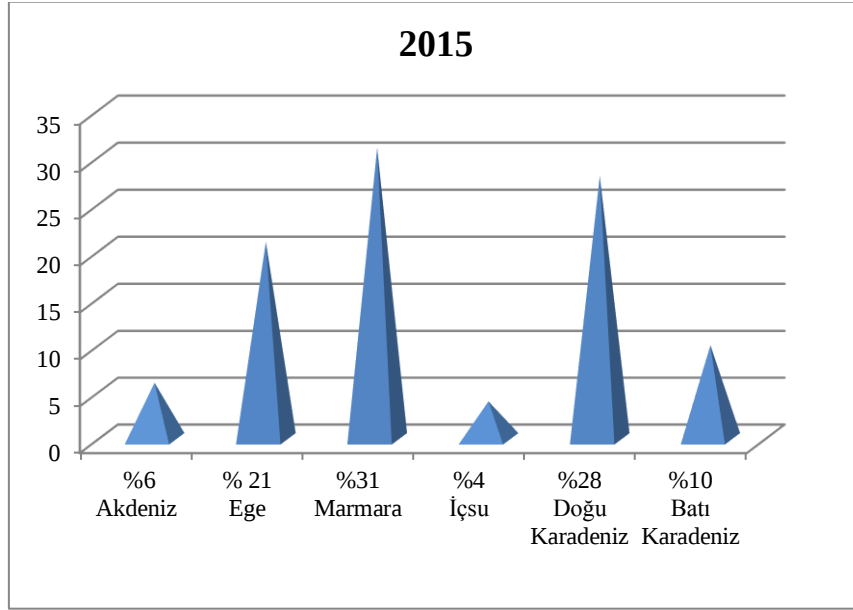
Yıl	Düzenlenen Yakıt Alım Defteri
2013	5.714
2014	5.430

Çizelge 8. Balıkçı teknesine verilen ÖTV’si sıfırlanmış deniz yakıtı (mton) (Anonim, 2015f)**Table 8. Quantity of tax free fuel allocated to the fishing vessels (mt) (Anonymous, 2015f)**

Yıl	Yakıt miktarı	Önceki yıllara göre % değişimi
2013	78.667	-14
2014	75.648	-4

Çizelge 9. 2015 yılı Ordu iline ait karaya çıkış noktalarından boşaltılan balık türleri miktarı (kg) (Anonim, 2015a)**Table 9. Fish landings in Ordu city in 2015 (kg) (Anonymous, 2015a)**

İl	Karaya Çıkış Noktası	Türler (Kg)						
		İstavrit (Kraça)	Hamsi	Palamut	Sardalya (Çiroz)	Barbunya	Mezgit	Tekir
Ordu	Fatsa	6.915	0	0	0	0	0	0
	Kumbaşı (Merkez)	2.400	0	0	0	0	0	0
	Medreseönü	34.047	106.800	30.000	15.000	0	0	0
	Mersin Köyü	11.250	63.000	0	0	0	0	0
	Ünye	25.980	18.000	115.920	0	66,5	2.063	699
Toplam		80.592	187.800	145.920	15.000	66,5	2.063	699

Şekil 5. Balıkçılık yapılarının bölgelere göre dağılımı (%)

Figure 5. Distribution of port infrastructure by seas (%)

Çizelge 10. Balıkçılık kıyı yapılarının bölgesel dağılımı (Anonim, 2015c)

Table 10. Fishing port facilities by regions (Anonymous, 2015c)

Bölgeler	Balıkçı Barınağı	Barınma Yeri	Çekek Yeri	Doğal Barınma Yeri	*Diğer	Toplam
Doğu Karadeniz	35	9	57	4	2	107
Batı Karadeniz	27	0	2	5	3	37
Marmara	69	27	11	8	0	115
Ege	62	7	0	4	4	77
Akdeniz	17	2	0	3	2	24
İçsu	2	14	0	0	0	16
Toplam	212	84	45	24	11	376

*Diğer: Liman, yanaşma yeri ve niteliği belirlenmeyen kıyı yapılarını içermektedir.

3.8. Türkiye İstatistik Kurumu

Ülkenin ekonomi, sosyal konular, demografi, kültür, çevre, bilim ve teknoloji alanları ile gerekli görülen diğer alanlardaki istatistiklerini derlemek, değerlendirmek, analiz etmek ve yayımlamak TÜİK’in görev tanımıdır. Bu bağlamda TÜİK tarım sektörüne ait verileri GTHB tarafından toplanılan verilerden derlemektedir. TÜİK resmi internet sitesinde her yılbaşında bir önceki yıla ait veriler yayımlanmaktadır (<http://www.tuik.gov.tr/Start.do>). Çizelge 11’de su ürünleri üretim, ihracat, ihracat ve tüketim miktarları verilmiştir. Türkiye toplam üretim bakımından 2007 yılında en yüksek seviyeye ulaşmıştır. İhracat her geçen yıl artmaktadır, ithalat da ise dalgalanmalar görülmektedir. İç tüketim miktarında son yıllarda düşüş söz konusudur. İşlenen su ürünleri miktarındaki değişim, üretim miktarı ile orantılıdır. Değerlendirilemeyen su ürünleri miktarı 2006 yılında en yüksek seviyededir. Avcılığın çok olduğu yıllarda kişi başına düşen toplam tüketim miktarının da arttığı görülmektedir.

Çizelge 11. Su ürünleri üretimi, ihracatı, ithalatı (ton/yıl) ve tüketim miktarları (kg/yıl) (Anonim, 2015c)

Table 11. Total fish production, exports, imports (tons/yr) and consumption per capita (kg/yr) (Anonymous, 2015c)

Yıllar	Üretim	İhracat	İthalat	Tüketim		Değerlendirilemeyen	Kişi başı tüketim (kg)
				İç tüketim	*İşlenen		
2000	582.376	14.533	44.230	538.764	71.000	2.309	8,0
2001	594.977	18.978	12.971	517.832	62.755	8.383	7,5
2002	627.847	26.860	22.532	466.289	156.000	1.230	6,7
2003	587.715	29.937	45.606	470.131	120.000	13.253	6,7
2004	644.492	32.804	57.694	555.859	105.000	8.523	7,8
2005	544.773	37.655	47.676	520.985	30.000	3.809	7,2
2006	661.991	41.973	53.563	597.738	60.000	15.843	8,1
2007	772.323	47.214	58.022	604.695	170.000	8.436	8,6
2008	646.310	54.526	63.222	555.275	95.742	3.989	7,8
2009	622.962	54.354	72.686	545.368	90.211	5.715	7,6

2010	653.080	55.109	80.726	505.059	168.073	5.565	6,9
2011	703.545	66.738	65.698	468.040	228.709	5.756	6,3
2012	644.852	74.007	65.384	532.347	94.201	9.682	7,1
2013	607.515	101.063	67.530	479.708	87.896	6.378	6,3
2014	537.345	115.682	77.545	420.361	73.667	5.180	5,4

*İşlenen : Balık unu ve yağı fabrikalarında işlenen miktar

3.8.1. Avcılık İstatistikleri

Aylık uygulanan anketlerde, bir önceki aya ait bilgiler ve yıllık uygulanan ankette bir önceki takvim yılına ait bilgiler yüz yüze görüşme yöntemiyle kıyı şeridimizdeki 28 ilde derlenmektedir. Ankette büyük balıkçılarda tam sayım, küçük balıkçılarda örnekleme yöntemi kullanılmaktadır. Büyük balıkçı; tekne boyu 10 m ve 10 m'den büyük olan balıkçılardır. Küçük balıkçı; tekne boyu 10 m'den küçük olan balıkçılardır (Anonim 2015e) (Çizelge 12, Şekil 6).

Şekil 6'da deniz balıklarının toplam üretim içinde bölgesel dağılımı verilmiştir. Toplam üretime bakıldığında, Doğu Karadeniz %54, Batı Karadeniz %15.2, Ege Bölgesi %13.6, Marmara %13 ve Akdeniz de %4.2'dir.

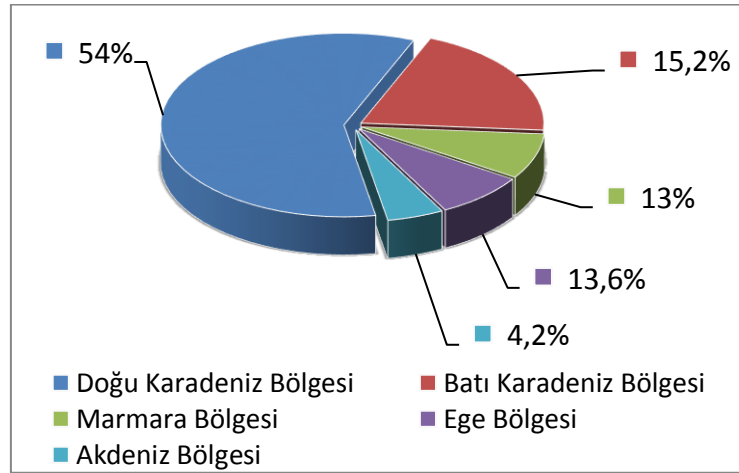
Balık, protein açısından oldukça zengindir. Sadece insan tüketiminde değil yetiştiricilikte kullanılan yemlerin hammaddesini de oluşturmaktadır. Bu nedenle avlanan hamsi balık unu ve yağı fabrikalarına da gönderilmektedir. 2014 yılında toplam 96,440 ton hamsi avcılığı yapılmıştır. Bu miktarında %38.2'si balık unu ve yağı fabrikalarına gönderilmiştir (Çizelge 13). Türkiye'de denizde avcılık yoluyla elde edilen balık türlerinin başında % 41,38 oranla hamsi gelmektedir. İkinci sırada ise çaça türü yer almaktadır. Çaça insan tüketimi dışında balık unu ve yağı fabrikalarına da gönderilmektedir (Çizelge 14). Avcılığı en çok yapılan diğer deniz ürünlerinin türlere göre dağılımı incelendiğinde % 63,9 ile kum midyesi en yüksek orana sahip olup onu sırasıyla %20,5 ile deniz salyangozu, %12,9 ile karidesler, %2 ile midye izlemektedir. Yurtdışında tüketimi fazla olan kum midyesi ülkemizde gelir kapısı oluşturması nedeni ile özellikle 1986 yılından sonra aşırı avlanmaya başlanılmıştır. Bu nedenle kum midyesi av kotasına tabii tutulmuştur (Çizelge 15). Su ürünleri, evrensel olarak her ne kadar en yüksek protein değerine sahip olan gıdalardan biri olsa da ülkemizde tüketim miktarı oldukça düşüktür (Çizelge 16). 2013-2014 yılları arasında, avcılık yoluyla elde edilen su

ürünleri %19,2 azalmışken, yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünleri % 0,7 artmıştır. Genel olarak su ürünleri üretimi 2014 yılında % 11,6 azalmıştır. 2014 yılında yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünleri üretimi; iç sularda %46, deniz de ise %54 oranındadır (Çizelge 17) (Anonim 2015e).

Çizelge 12. Bölgelere göre avlanılan deniz ürünleri miktarı (t) (Anonim, 2015e)

Table 12. Marine capture fisheries by regions (t) (Anonymous, 2015e)

Bölgeler	Avcılık Miktarı (t)
Batı Karadeniz	35.162,5
Doğu Karadeniz	124.713
Marmara	30.095,2
Ege	31.405,6
Akdeniz	9.681,9
Toplam	231.058,2

Şekil 6. Deniz balıklarının toplam üretim içinde bölgesel dağılımı (%)

Figure 6. Production of marine species by seas (%)

Çizelge 13. 2014 yılı hamsi avcılığı (t) (Anonim, 2015e)**Table 13.** Anchovy catch in 2014 (t) (Anonymous, 2015e)

Bölgeler	Hamsi Avcılığı
Marmara	15.052,9
Akdeniz	8,8
Ege	10.964,8
Doğu Karadeniz	58.968,8
Batı Karadeniz	11.444,7
Toplam	96.440

Çizelge 14. Avcılığı en çok yapılan pelajik türler (t) (Anonim, 2015e)**Table 14.** Major pelajik species (t) (Anonymous, 2015e)

	Hamsi	Sardalya	İstavrit*	Palamut-Torik	Lüfer	Çaça
2011	228.491	34.709	25.010	10.019	3.122	87.141
2012	163.982	28.248	30.946	35.764	7.390	12.092
2013	179.615	23.919	28.424	13.158	5.225	9.764
2014	96.440	18.077	16.324	19.032	8.386	41.648

*kraça+karagöz

Çizelge 15. Avcılığı en çok yapılan diğer deniz ürünleri üretim miktarları (t) (Anonim, 2015e)**Table 15.** Major species in other marine capture fisheries (t) (Anonymous, 2015e)

	Kum Midyesi (Akivades ve Beyaz Kum Midyesi)	Deniz Salyangozu	Karidesler (Tüm Türler)	Midye (Kara ve Kılı Midye)
2011	30.202	6.534	4.770	1.806
2012	61.240	9.596	5.038	2.093
2013	28.113	8.655	4.028	887
2014	21.836	7.004	4.416	204

Çizelge 16. Avcılığı en çok yapılan bazı deniz ürünleri fiyatları (TL) (Anonim, 2015e)

Table 16. Prices of the main fish species (TL)

Balık Türleri	2013	2014
Hamsi	2,39	3,29
İstavrit (kraça)	4,3	5,13
Lüfer	14,24	12,5
Mezgit	6,8	6,67
Palamut	6,49	5,93

Çizelge 17. Denizlerde gerçekleştirilen balık avcılığının yapısı (t) (Anonim, 2015e)

Table 17. Shares of some important species in the total catch (t) (Anonymous, 2015e)

Türler	2012	%	2013	%	2014	%
Hamsi	163.982	41,38	179.615	52,98	96.440	36,25
*İstavrit	30.946	7,81	28.424	8,38	16.324	6,14
Sardalya	28.248	7,13	23.919	7,05	18.077	6,79
Palamut Torik	35.764	9,02	13.158	3,88	19.032	7,15
Lüfer	7.390	1,86	5.225	1,54	8.386	3,15
Çaça	12.092	3,05	9.764	2,88	41.648	15,65
Diğer Türler	117.900	29,75	78.942	23,28	66.171	24,87
Toplam	396.322	100	339.047	100	266.078	100

*İstavrit: Kraça+Karagöz

3.8.2. Yetiştiricilik İstatistikleri

Su ürünleri istihsalinde avcılığın olduğu kadar yetiştiriciliğinde azımsanmayacak ölçüde payı vardır ve her geçen yıl bu miktar artmaktadır. FAO'ya göre gelişmekte olan ülkeler 1970 yılında su ürünleri üretiminin %59'unu sağlarken bu rakam 2002 yılında % 90'a ulaşmıştır. 2030 yılında 85 milyon ton gıda olarak su ürünleri (2005 yılında kaydedilen rakamların üzerine 37 milyon ton artış ile) üretimi tahmininde bulunmaktadırlar (Yavuzcan et al., 2010). Su ürünleri üretimini yıllara göre avcılık ve yetiştiricilik bazında değerlendirdiğimizde; avlanma filosu birim tekne başına düşen av miktarını arttırmak için aşırı avcılığa yönelmiş olmasına rağmen, avcılık üretiminde yükseliş değil aksine bir düşüş gözlenmiştir. Bu nedenle artan su ürünleri talebini karşılamak için son yıllarda yapılan yetiştiricilik üretimi her geçen gün artmıştır. 2013 yılı itibarıyla ülkemiz, dünyanın en büyük çipura-levrek üreticisi unvanına sahip olmuştur (Yazıcıoğlu 2015). Özellikle; alabalık, çipura ve levrek üretimindeki hızlı büyüme eğiliminin devam edeceği öngörülmektedir. Ülkemiz balıkçılık sektörünün doğrudan 47 bin kişiye, dolaylı olarak da 200 bin kişiye, sadece kültür balıkçılığının ise 25 bin kişiye istihdam sağladığı bilinmektedir (Çizelge 18). 2000-2014 yılları arasında yetiştiriciliği en çok yapılan balık türlerinin başında alabalık yetiştiriciliği gelmektedir (Çizelge 19). Çizelge 20 incelendiğinde 2003 yılından sonra deniz üretim miktarı içsu üretim miktarından daha fazla olmuştur. Denizlerde bulunan tesis sayısı içsuya göre az olsa da kapasiteleri fazla olduğu için üretim miktarı da artmaktadır. Yetiştiricilikte ilk sırada Ege bölgesi gelmektedir. En yoğun yetiştiricilik yapılan il ise Muğla'dır. 2014 yılında toplam üretim miktarı 235.133 tondur. Denizde su ürünleri yetiştiriciliği %54, içsularda ise %46'dır.

Çizelge 18. Türkiye'de su ürünleri yetiştiricilik tesisleri (t) (Anonim, 2015c)**Table 18. Aquaculture farms and their capacities in Turkey (t) (Anonymous, 2015c)**

Kapasite Grubu(2014)	Deniz		İçsu		Toplam	
	Adet	Kapasite	Adet	Kapasite	Adet	Kapasite
0-50	171	4.036	1.397	22.431	1.568	26.467
51-100	20	1.700	110	9.710	130	11.410
101-250	18	3.385	172	34.050	190	37.435
251-500	74	25.098	126	55.003	200	80.101
501-1000	71	59.784	137	119.861	208	179.645
1001+	66	129.670	3	7.400	69	137.070
Toplam	420	223.673	1.945	28.455	2.365	472.128

Çizelge 19. Yetiştiriciliği en çok yapılan türlerin üretim miktarları (t) (Anonim, 2015c)**Table 19. Quantity of some species in aquaculture (t) (Anonymous, 2015c)**

Yıllar	Alabalık (İçsu)	Alabalık	Alabalık	Çipura	Levrek
	(Deniz)	(Toplam)			
2000	42.572	1.961	44.533	15.460	17.877
2001	36.827	1.240	38.067	12.939	15.546
2002	33.707	846	34.553	11.681	14.339
2003	39.674	1.194	40.868	16.735	20.982
2004	43.432	1.650	45.082	20.435	26.297
2005	48.033	1.249	49.282	27.634	37.290
2006	56.026	1.633	57.659	28.463	38.408
2007	58.433	2.740	61.173	33.500	41.900
2008	65.928	2.721	68.649	31.670	49.270
2009	75.657	5.229	80.886	28.362	46.554
2010	78.165	7.079	85.244	28.157	50.796
2011	100.239	7.697	107.936	32.187	47.013
2012	111.335	3.234	114.569	30.743	65.512
2013	122.873	5.186	128.059	35.701	67.913
2014	107.983	5.610	113.593	41.873	74.653

Çizelge 20. Deniz ve iç su yetiştiriciliği üretim miktarları (t) (Anonim, 2015e)**Table 20.** Catch quantities of marine and freshwater fish species (t) (Anonymous, 2015e)

Yıllar	Yetiştiricilik Üretimi				Toplam (t)
	Deniz	Toplamdaki Payı (%)	İçsu	Toplamdaki Payı (%)	
2000	35.646	45.1	43.385	54.9	79.031
2001	29.730	44.2	37.514	55.8	67.244
2002	26.868	43.9	34.297	56.1	61.165
2003	39.726	49.7	40.217	50.3	79.943
2004	49.895	53.1	44.115	46.9	94.010
2005	69.673	58.9	48.604	41.1	118.277
2006	72.249	56	56.694	44	128.943
2007	80.840	57.8	59.033	42.2	139.873
2008	85.629	56.3	66.557	43.7	152.186
2009	82.481	52	76.248	48	158.729
2010	88.573	53	78.568	47	167.141
2011	88.344	46.8	100.446	53.2	188.790
2012	100.853	47.5	111.557	52.5	212.410
2013	110.375	47.3	123.018	52.7	233.393
2014	126.894	54	108.239	46	235.133

3.8.3. Gemi İstatistikleri

Avcılık faaliyetinde kullanılan teknelerin kullanım şekilleri incelendiğinde, en fazla uzatma ağı ile avcılık yapıldığı görülmektedir. Ege bölgesi, uzatma ağı ile avcılık yapan tekne sayısı 2916 adet ile ilk sıradadır (Çizelge 21). Türkiye’de kullanılan balıkçı gemileri yapımında ahşap, sac ve fiber malzemeler kullanılmaktadır. Ahşap malzemenin diğer malzemelere göre maliyetinin düşük olması tercih edilmesinin en önemli nedenidir.

Şekil 7’de Türkiye’nin deniz sularında bulunan balıkçı gemilerinin yapı malzemeleri yüzdesi verilmiştir. Ahşap malzeme kullanımı % 93, sac malzeme kullanımı % 6.5 ve fiber malzeme kullanımı % 0.5’tir. Avcılık çabası açısından Türkiye’deki av miktarı %54 ile Doğu Karadeniz bölgesinden karşılanmaktadır (TÜİK 2015). Çizelge 22

göstermektedir ki Karadeniz bölgesinde çalışan sayısı diğer bölgelerden fazladır. Karadeniz’de toplam çalışan sayısı 15.642, Marmara’da toplam çalışan sayısı 6.743, Ege’de toplam çalışan sayısı 6.488 ve Akdeniz’de toplam çalışan sayısı 3.726’dır (Çizelge 23). Bu farklılıklar bölgelerin gelişmişlik seviyesi ile ilgilidir. Diğer bölgelerde Karadeniz bölgesine göre sanayi, turizm, hizmet vb. sektörler daha çok gelişmiştir. Bu da balıkçılık sektörünü geri plana atmaktadır.

Araştırma doğrultusunda SÜBİS’in içeriğinin geliştirilerek kapsamlı hale getirilmeye çalışıldığını tespit edilmiştir. Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan değerlendirme raporu incelendiğinde; 28 ilde 43 balıkçılık idari binası kurulmuş, 12 m üzerindeki teknelere seyir defteri bulundurma zorunluluğu getirilmiş, GTHB tarafından gemilerin av faaliyetlerini incelemek amacıyla Balıkçı Gemisi İzleme Sistemi (BAGİS) kurulmuştur. Bunun yanı sıra yasal, kurumsal ve yapısal reformlar gerçekleştirilmiştir (Anonim 2000). Ancak 28 kıyı ilinde kurulan balıkçılık idari binaları personel eksikliği ve teknik yetersizliklerden dolayı tam anlamıyla faaliyete geçmemiştir. BAGİS’in 2016 yılı içerisinde kullanıma açılacağı öngörülmektedir. 12 m üzeri teknelerin seyir defteri bulundurması zorunluluğu denetlemenin yetersizliğinden dolayı tam olarak doldurulmamaktadır. Bunun yanı sıra balıkçı teknelerinin balık nakli durumunda alması gereken nakil/menşei belgesini zaman zaman aldıkları yapılan yüz yüze görüşmelerde kaydedilmiştir.

Bu çalışma kapsamında elde edilen veriler incelendiğinde SÜBİS’e amatör/ruhsatsız balıkçı teknesi kaydedilmemesi, tekne sayısı ve tekne bilgileri hakkında bilgi olmamasına bu da av kapasitesi, avlanılan tür ve tekne istatistiklerinin eksiliğine yol açmaktadır. Avrupa ülkelerinde 10 m ve üzeri teknelerde bulundurulması zorunlu seyir defteri ülkemizde 12 m ve üzeri teknelerde kullanılmaktadır. Ancak GTHB verilerinden alınan gemi boy dağılımı istatistik sonuçları 5-7,9 m arası teknelerin yoğunluğunu göstermektedir. TÜİK tarafından yıllık yayımlanan su ürünleri istatistikleri anket yapılarak balıkçılardan birebir alınmaktadır. Fakat balıkçıların beyanına göre, yasal ve mali uygulamalara maruz kalmamak amacıyla av faaliyetleri hakkında bilgi vermek istemedikleri kaydedilmiştir.

Çizelge 21. Balıkçı gemilerinin kullanım şekilleri (adet) (Anonim, 2015e)**Table 21. Classification of fishing vessels in numbers (unit) (Anonymous, 2015e)**

Kullanım Şekli	Bölgeler				
	Batı Karadeniz	Doğu Karadeniz	Marmara	Ege	Akdeniz
Trol Gemisi	221	124	110	48	149
Gırgır Gemisi	86	109	118	58	44
Taşıyıcı Gemi	2	40	40	19	3
Diğer	31	30	123	109	-
Uzatma Ağları	855	2043	915	2916	836
Algarna ve Dreçler	82	166	168	16	8
Paraketa ve Olta	542	783	645	885	706
Çevirme ve Voli Ağları	307	327	439	294	114
Sürütme Ağları	-	7	32	13	-
Çökertme	-	7	1	13	-
Pinter	-	6	4	1	-

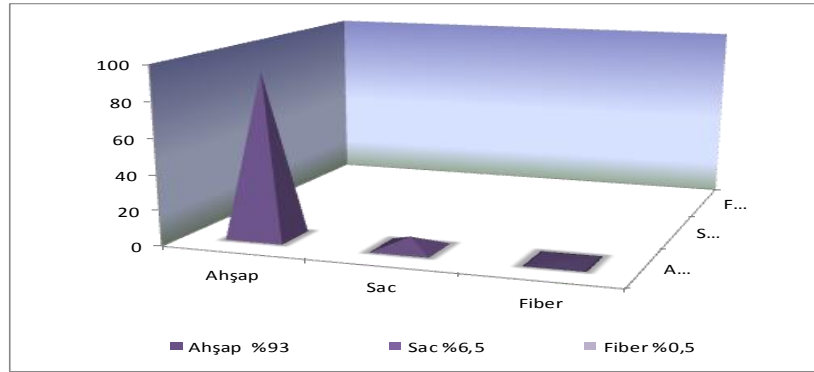
Çizelge 22. Bölgelere göre balıkçılıkla uğraşan kişi sayısı (Anonim, 2015e)**Table 22. Number of people engaged in fisheries (Anonymous, 2015e)**

Bölgeler	Toplam çalışan sayısı
Doğu Karadeniz	8.369
Batı Karadeniz	7.273
Marmara	6.743
Ege	6.488
Akdeniz	3.726

Çizelge 23. Balıkçılıkla uğraşan kişilerin ücret tarifesi dağılımı (Anonim, 2015e)

Table 23. Salaries of fishers by various criteria (Anonymous, 2015e)

	Batı Karadeniz	Doğu Karadeniz	Marmara	Ege	Akdeniz
Balıkçının Kendisi	1.640	2.622	2.068	3.295	1.603
Ücretsiz Çalışan Ortaklar	249	307	419	164	108
Ücretsiz Çalışan Hane Halkı Fertleri	616	985	567	716	239
Ücretli Tayfa	2.445	2.420	832	445	1.248
Diğer	33	113	29	23	8
Pay Karşılığı Çalışan	1.563	1.631	2.709	1.731	455
Ücretli Çalışan Ortaklar	329	110	58	57	23
Ücretli Çalışan Hane Halkı Fertleri	398	181	61	57	42
Toplam Kişi Sayısı	7.273	8.369	6.743	6.488	3.726

Şekil 7. Teknelerde kullanılan yapım malzemesi (Anonim, 2015e)

Figure 7. Vessel categorization by their raw materials (Anonymous, 2015e)

4. SONUÇ

SÜBİS'in içeriğinin geliştirilme çalışmaları AB uyum sürecinde atılan en önemli adımlardan olmasına rağmen tam anlamıyla hayata geçirilmemiştir.

Bireysel anlamda düzenli ve doğru bilgi akışı sağlanırsa gerek resmi gerek araştırma alanında gerekse yabancı ülkelerin bilgi taleplerini karşılamak amacıyla önemli bir adım atılmış olacaktır.

Su Ürünleri Mühendisi ve Balıkçılık Teknolojisi Mühendisi alımı arttırılarak; kayıtlı/kayıtsız balıkçı tekneleri daha yakından izlenmeli, kayıt altına alınmalı ve ilgi/güven tesisi oluşturulmalıdır.

Balıkçı teknelerine verilen seyir defteri bulundurma zorunluluğunun yoğunluğun olduğu boy grubuna indirilmesi av çabası hakkında daha fazla bilgi verecektir.

İstatistik alma ve derleme işlemi tamamen GTHB bünyesinde toplanmalı yayımlama işlemi TÜİK tarafından yapılmalıdır. Bu sistemin hayata geçirilmesi balıkçılık işleyişi hakkında bilgi sahibi olan personeller tarafından kesin sonuçlara ulaşılmasını sağlayacaktır.

İstatistiklere bakıldığında her geçen yıl balık popülasyonunda azalma olduğu görülmektedir. Her balığa en az bir kez üreme şansı verilmesi açısından Su Ürünleri Kanunu gözden geçirilmeli ve avcılıkla alakalı yaptırımlar arttırılmalıdır. Gelecek nesillere su ürünleri aktarımı sağlanması açısından önemli bir adım olacaktır.

Özellikle Karadeniz bölgesinin geçim kaynağının büyük bir kısmını balıkçılık oluşturmaktadır. Ancak ülkemizde balıkçılıkla uğraşan kişilerin refahı ve çalışma koşulları hakkında kanunlar yetersizdir. Su ürünleri sektörünün devamlılığı açısından öncelikle bu sektörde çalışanlara sosyal güvence sağlanmalıdır.

Halen kullanılmakta olan SÜBİS yakın zamanda yerini Hayvancılık Bilgi Sistemi (HBS)'ne bırakacaktır. Amaç, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde bulunan tüm genel müdürlükler ile 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 33. maddesinde adı geçen kuruluşları aynı çatı altında toplamaktır. Bu sayede bütün kuruluşların balıkçılık alanında yaptığı gelişmelerden haberdar olunacaktır. SÜBİS'in eksiklikleri giderilerek kapsamlı hale getirilmesiyle ve bu kuruluşlara ait kayıtların da sisteme aktarılmasıyla eksiksiz bir şekilde su ürünlerine ait bilgilere ulaşılması mümkün olacaktır.

5. KAYNAKLAR

- Anonim (1996). Balıkçı Barınakları Yönetmeliği. Resmi Gazete. Sayı: 22846.
<http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.4997&MevzuatIlski=0&sourceXmlSearch->(Erişim tarihi: 30.12.2015).
- Anonim (2000). Türkiye’nin Avrupa Birliğine Katılım Sürecine İlişkin Düzenli İlerleme Raporları. Avrupa Birliği Bakanlığı (ABB).
<http://www.ab.gov.tr/index.php?p=46224>-(Erişim tarihi: 01.12.2015).
- Anonim (2005). Türkiye’nin Su Ürünleri Politikası Alanında AB Müktesebatına Yasal ve Kurumsal Uyumunu Destekleyen Eşleştirme Programı, Tanıtım Broşürü. (TR-03-AG-01). TKB. Ankara.
- Anonim (2015a). Su Ürünleri Bilgi Sistemi Resmi İnternet Sitesi. GTHB.
<http://subis.tarim.gov.tr/>-(Erişim tarihi: 04.05.2015).
- Anonim (2015b). 2015-2016 Su Ürünleri Av Sezonu Açıldı. GTHB. Sayı: 2167.
<http://www.tarim.gov.tr/BSGM/Haber/47/2015-2016-Su-Urunleri-AvSezonu-Acildi>-(Erişim tarihi: 03.09.2015).
- Anonim (2015c). Su Ürünleri İstatistikleri. GTHB. <http://www.tarim.gov.tr/>(Erişim tarihi: 05.12.2015).
- Anonim (2015d). İstatistikler, Yasa Dışı Su Ürünleri Avcılığı. SGK.
http://www.sgk.tsk.tr/baskanliklar/harekat/faaliyet_istatistikleri/faaliyet_istatistikleri.asp-(Erişim tarihi:20.12.2015).
- Anonim (2015e). Su Ürünleri İstatistikleri, Türkiye İstatistik Kurumu. TÜİK. Ankara. Sayı: 18731. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18731>-(Erişim tarihi: 25.12.2015).
- Anonim (2015f). 2003-1014 İstatistiklerle Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme. UDHB. s:59. <http://www.ubak.gov.tr/>-(Erişim tarihi: 26.12.2015).
- Yavuzcan H, Pulatsü S, Demir N, Kırkağaç M, Berkcan S, Topçu A, Doğankaya L & Başçınar N (2010). Türkiye’de Sürdürülebilir Su Ürünleri Yetiştiriciliği.
http://www.zmo.org.tr/resimler/ekler/1a94cef23357f68_ek.pdf
- Yazıcıoğlu N (2015). Su Ürünleri Sektörüne Genel Bakış Tüketici Davranışları ve Su Ürünlerinin Sağlık Açısından Faydaları. Yüksek Lisans Tezi, Gediz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü, İzmir.